

Griekse en Cypriotische besognes

Kees Klok

Griekse en Cypriotische besognes

Griekenland en Cyprus in het eerste kwart van de 21e
eeuw

Tekst: Kees Klok

Omslag: Kees Klok

ISBN: 978 94 037 5407 9

© 2024 drs. C.A. Klok

Niets uit deze uitgave mag verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie, microfilm, internet of op welke wijze dan ook, zonder schriftelijke toestemming van de auteur.

Ter nagedachtenis aan Stella Timonidou (1946-2007)

Voorwoord

Vanaf de eerste jaargang tot en met de huidige, de 22e, werkte ik mee aan het Griekenland Magazine. Aanvankelijk schreef ik vooral over Cyprus, artikelen en columns, die deels waren ontleend aan mijn boek *Afrodite en Europa*, een beknopte geschiedenis van Cyprus van de prehistorie tot heden (2e druk Baarn 2014), maar van lieverlee verschoof mijn aandacht, op verzoek van de toenmalige redactie, naar Griekenland. Helemaal buiten beeld bleef Cyprus niet. Zo reisde ik in 2016 voor het blad naar Cyprus om twee reportages te schrijven over de stand van zaken op het eiland. Beide artikelen zijn in dit boek opgenomen.

Enkele maanden geleden liet de redactie mij weten dat zij een aantal vernieuwingen wilde doorvoeren en dat daarna geen plaats meer was voor mijn column. Het cliché luidt: 'Aan alles komt een einde'. Dat besluit inspireerde mij tot het selecteren van een aantal columns die in dit boek bijeen zijn gebracht. Ik heb deze deels van nieuwe titels voorzien en hier en daar, waar nodig, enkele wijzigingen en correcties aangebracht.

Het resultaat biedt een chronologisch overzicht van het reilen en zeilen in Griekenland in het eerste kwart van de eenentwintigste eeuw, een tijd waarop voornamelijk het woord crisis van toepassing is. Nog steeds is Griekenland, in tegenstelling tot Cyprus, de gevolgen van de economische crisis, die begon in 2009, niet echt te boven. Van de bescheiden economische groei waarvan nu sprake is, merkt de gemiddelde Griek in de portemonnee nog weinig of niets, wel van de stijgende prijzen, vooral die van energie.

In dit boek verweef ik mijn persoonlijke ervaringen met en in Hellas, zoals de Grieken hun land noemen, met de rijke, maar ingewikkelde geschiedenis van Griekenland en Cyprus en met de cultuur van beiden. In het eerste deel komt Griekenland aan bod, in het tweede Cyprus.

Columns zijn geen wetenschappelijke artikelen en dienen daarom

waar mogelijk een wat luchtige toon te hebben. Ik schroom niet om over een aantal zaken mijn mening te geven. De feiten in het boek heb ik zo nauwkeurig mogelijk gecontroleerd en zonodig onderzocht. Mijn band met Griekenland, het land van mijn overleden geliefde, blijft sterk. Ik zie uit naar mijn volgende verblijf in Thessaloniki.

Dordrecht, 8 juli 2024

I Griekenland

Niet brutaal genoeg (2011)

Begin jaren negentig gingen Stella en ik voor het eerst met de auto naar Griekenland. De bedoeling was om via Duitsland, Zwitserland en Noord-Italië naar Ancona te rijden, daar de boot naar Patras te nemen en, alvorens naar onze thuisbasis Thessaloniki te gaan, de Peloponnesos te verkennen. Alles wat je voor het eerst doet is vreemd en daardoor spannend. Ook al hadden we ons goed voorbereid, toch onderschatten we de afstand. Eenmaal in Zwitserland beseften we Ancona niet in één keer te kunnen halen, tenzij we onverantwoord lang achter het stuur zouden zitten. We besloten in Como te overnachten, maar toen we de parkeerplaats van een aardig ogend hotel opreden, lag die vol glas van autoruiten. We maakten rechtsomkeert en vonden uiteindelijk een motel nabij Lodi met een bewaakte parkeerplaats.

De volgende dag kregen we in de buurt van Bologna een lekke band, iets dat je niet verwacht met een brandnieuwe auto. We konden nog net een parkeerplaats langs de autostrada bereiken, waar ik in lichte paniek de veerboot al voor onze neus zag vertrekken. 'Maak je niet druk,' zei Stella, 'we hebben nog uren de tijd.' Een Franstalige Belg hielp de band voor een thuiskomertje te verwisselen, waarmee we na een paar kilometer een garage vonden. Een monteur haalde een forse schroef uit de band en schoot er een prop in. Kosten nog geen twaalf gulden. De band heeft het daarna uitgehouden tot we de auto een paar jaar later inruilden, maar dit terzijde.

Ruim op tijd bereikten we Ancona, waar we aansloten in de wachtrij voor de veerboot. Die voerde ons over een spiegelgladde Adriatische Zee naar Griekenland. Ruim elfhonderd kilometer die we niet hoefden te rijden, maar slapend konden afleggen. De zon lachte ons toe toen we van boord gingen. De Peloponnesos lag op ons te wachten. We gingen in die tijd op de bonnefooi door Griekenland op reis. Als we ergens wilden overnachten, stapte Stella een willekeurige winkel binnen en vroeg waar ergens een fatsoenlijke kamer werd verhuurd.

Gegarandeerd succes. Na Patras zelf verbleven we in Kalavryta,

Olympia, Methoni, Kalamata, Kardamyli, Sparta, Epidauros, Gythion, Monemvasia en Navplion. Daarna reden we via Korinthe naar Thessaloniki, het was mooi geweest.

Een van de plaatsen die indruk op mij maakte was Kardamyli. Ik wist aanvankelijk niet precies waarom. De omgeving was mooi, maar dat goldt voor veel meer plekken. Er was iets mee. Ik herinnerde mij plots de naam Patrick Leigh Fermor, Engels schrijver, avonturier en filhelleen. In de Tweede Wereldoorlog speelde hij een belangrijke rol in het verzet op Kreta. Ik had enkele boeken van hem gelezen. Ik realiseerde mij dat Leigh Fermor (1915-2011) en zijn vrouw in de buurt van Kardamyli woonden. We waren niet brutaal genoeg hen een onverwacht bezoek te brengen. Later hadden we daar spijt van. Hun huis is een van de plaatsen die ik in de nabije toekomst graag alsnog wil bezoeken. Na het overlijden van Patrick (Paddy voor vrienden) en zijn vrouw Joan, is het in handen gekomen van het Benaki Museum, dat het heeft opengesteld voor het publiek. Je kunt het bezoeken en er kort verblijven. Het lijkt me geweldig daar inspiratie op te doen en te zien hoe Paddy en Joan hebben geleefd. Ter voorbereiding daarop ga ik de prachtige biografie *Patrick Leigh Fermor: An Adventure* van Artemis Cooper nog een keer lezen.